

UBANGIJINA ALLAH

www.with-allah.com/ha

لُغَا

**Ma'anar Imani Da
Allah Da
Haqiqarsa**

www.with-allah.com

Dr. Muhammad Bin Sarrar Al-Yamiy
Dr. Abdullahi Bin Salim Bahammam

IMANI DA ALLAH

Imani na gaskiya shi ne rayuwa da farin ciki.

<https://www.with-allah.com/ha>

Imani Da Allah

Ma'anar Imani Da Allah Da Haqiqarsa

Imani na gaskiya shi ne rayuwa da farin ciki.

Ba a samun kwanciyar hankali sai dai imani da Allah mai girma da buwaya. Duk zuciyar da ba ta da imani za ta zauna cikin tsoro da ruxani da rauni da rashin kwanciyar hankali. Imanin da ake samun tsira da shi shi ne imani da Allah, wanda ma'anarsa shi ne gaskatawa da yankewa cewa Allah shi ne Ubangijin komai, mamallakinsa, mahaliccinsa, kuma Shi kaxai ya cancanta a kaxaita shi da ibada, ta sallah da azumi da addu'a da fata da tsoro da qasqantar da kai, kuma Shi ne ya siffatu da siffofin kamala gaba xaya, ya tsarkaku daga dukkan wani aibi da tawaya, mai girma da buwaya.

Imani da Allah ya qunshi imani da Mala'ikunsa, da littattafansa, da ranar lahira, da imani da qaddara, alkhari ko sharri. Irin wannan imanin shi ne samun arzikin mutum, kai shi ne ma Aljannar duniya ga mumini, wanda qarshensa Aljannar lahira ce Insha Allahu.

Imani a shari'a shi ne, qudurcewa da zuciya, tare da furtawa da harshe".

Idan an gane wannan to a sani tushen karvar ayyuka a wurin Allah shi ne Imani, saboda faxin Allah mai girma da buwaya : **"Duk wanda ya yi ayyukan qwarai yana mai imani"**. (Al-anbiya'a : 94)

Imani da Allah haske ne mai kaiwa zuwa ga adalci, haske ne zuwa ga 'yanci, haske ne zuwa ga ilimi da sani, haske ne zuwa ga shiriya, haske ne zuwa ga nutsuwa da kwanciyar hankali.

Mahimmancin Imani

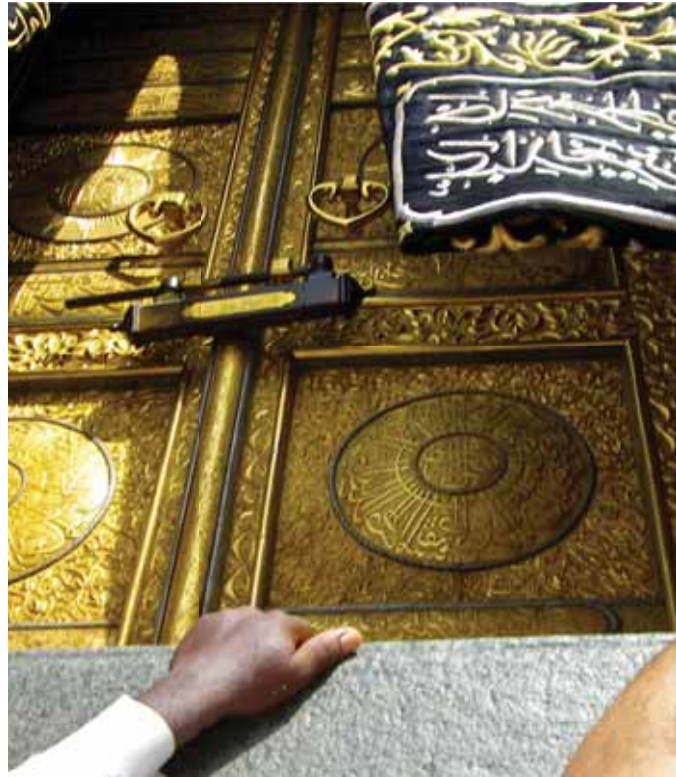
Haqıqa mafi falalar ayyuka da tsarkinsa a wajen Allah shi ne Imani, saboda hadisin da Abu Zarrin – Allah ya yarda da shi – ya tambayi Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Ya Manzon Allah, waxanna ayyuka ne suka fi falala? Sai ya ce, “Imani da Allah da jihadi a kan tafarkinsa”. (Muslim ne ya rawaito shi)

Shi ne sababin shiriya da samun arzikin duniya da na lahira, saboda faxin Allah mai girma da buwaya : “Duk wanda Allah ya yi nufin ya shirye shi sai ya yalwata zuciyarsa ga musulunci”. (Al-an’am : 125).

Kuma imani yana kawar da mumini daga savon Allah, saboda faxin Allah Ta’ala, “Waxanda suka yi taqawa idan wani mai kewaye daga shaixan ya shafe su sai su tuna Allah, sai ga su suna gani”. (Al-aaraf : 201)

Imani sharaxi ne na karvar aiki, Allah yana cewa :

“Haqıqa an maka wahayi da waxanda suke gabaninka cewa lallai

idan ka yi shirka, to tabbas ayyukanka za su rushe, kuma wallahi za ka zama daga cikin masu hasara”. (Azzumar : 65).

Tsarkaken Imani, Allah yana sa albarka a cikin aikin da aka yi a cikinsa, yana karvar addu’o’i da shi, “Haqıqa an maka wahayi da waxanda suke gabaninka cewa lallai idan ka yi shirka, tabbas ayyukanka za su rushe, kuma wallahi za ka zama daga cikin masu hasara”. (Azzumar : 65).

Tsarkaken Imani, Allah yana sa albarka a cikin aikin da aka yi a cikinsa, yana karvar addu’o’i da shi,

Fa'idojin Imani

Allah Mai girma da buwaya yana cewa, “Ashe ba ka ga yadda Allah ya buga misalin kalma mai daxi ba, kamar bishiya ce mai daxi da tushenta yana qasa, rassanta kuma suna sama, tana bayar da abincinta a kowanne lokaci da izinin Ubangijinta”. (Ibrahim : 24 – 25).

Yana daga cikin fa'idojin imani abin da zai zo :

1. Imani na gaskiya yana sanya nutsuwa da kwanciyar hankali da yalwar qirji, kamar yadda Allah ya ce, “Ku saurara, waliyyan Allah babu tsoro a kansu, kuma babu baqin ciki a tare da su”. (Yunus : 62)
2. Samun kevantacciyar kasancewa tare da Allah, wadda yake wa muminai, ma'ana yana fitar da su daga duhun kafirci da wahalhalunsa zuwa ga hasken imani da sakamakonsa.
3. Rabauta da yardar Allah da samun Aljannah, wadda ya tanade ta ga wanda ya yi imani ya gaskata shi. Allah Ta'ala ya ce, “Alqawarin da Allah ya yi wa muminai maza da mata shi ne Aljannatai waxanda qoramu suke gudana a qarqashinsu, da wuraren zama masu daxi a cikin Aljannar zama da samun yardar Allah”. (Attauba : 72)
4. Samun kariyar Allah da yake bawa waliyyansa da masoyansa muminai : “Haqiqqa Allah yana kare waxanda suka yi imani”. (Al-hajj : 38)

Misalin haka : Kariyar da Allah ya bawa Annabinsa Muhammad (S.A.W) a lokacin hijirarsa, da kariyar da ya ba wa Badaxayinsa Ibrahim (S.A.W) lokacin da aka jefa shi cikin wuta.

5. Samun xaukaka a addini da samun jagoranci a cikinsa, Allah yana cewa, “Muka sanya su jagorori suna shiryuwa da umarninmu yayin da suka yi haquri”. (Assajdah : 24)

Imani da Allah alaqa ce tsakanin bawa mai rauni da Ubangijinsa, kamar yadda mai qarfi shi ma yake samun qarfinsa.

Babban abin da yake nuna haka, jagorancin masu addini da yaqini, Allah ya tabbatar da ambatonsu, ya tabbatar da abin da suka bari a baya, alhali suna qarqashin qasa a binne, jikkunansu basa nan, amma gurabunsu da labarukansu suna nan a raye.

6. Samun Son da Allah yake wa Muminai. Allah Ta'ala ya ce dangane da muminai, “Yana son su, suna son shi”.

(Al-ma'idah : 54).

Rayuwar da ba imani mutuwa ce tabbatacciya. Kwayar idon da ba imani makanta ce. Harshen da Imani bebe ne. Hannun da ba imani shanyayye ne.

Kuma Ya ce, “Waxanda suka yi imani da ayyuka na qwarai Allah mai rahama zai sanya qaunarsu da son su (a zukan bayinsa). (Maryam : 96).

7. S a m u n rayuwa mai daxi

duniya da lahira. Allah ya ce, “Wanda duk ya yi aiki na qwarai namiji ko mace, alhali yana mumini, to za mu raya shi rayuwa mai daxi, kuma tabbas wallahi za mu saka masa ladansa da mafi kyan abin da suke aikatawa”.

(Annahli : 97).

To ina masu neman rayuwa mai daxi da kwanciyar hankali da arziki?!!

8. Samun son da Allah yake wa mumini, da son mumini da yake wa Allah, Allah yana cewa, “(Allah) yana son su, kuma suma son shi”.

(Al'ma'idah 54)

Ma'ana, yana son su, kuma ya sanya son su da qaunarsu a tsakanin mutane.

9. Samun Busharar da aka yi wa masu imani ta girmamawar Allah gare su, Allah yana cewa,

“Ka yi wa muminai bushara”

(Attaubah : 112).

Bushara kuwa ba ta kasancewa sai da wani abu mai girma, wanda in aka faxe shi sai ka ga alamunta a a fatar wanda aka faxa masa ita, don haka ma ake ce mata bushara. Babu wata bushara da tafi rahamar Allah da yardarsa da Aljannarsa girma. Allah yana cewa,

“Ka yi wa waxanda suka yi imani, kuma suka yi ayyukan qwarai albishir cewa suna da Aljannatai waxanda qoramu suke gudana a qarqashinsu”.

(Albaqrah : 25)

10. Imani sababi ne na samun tabbata, Allah yana cewa, “Waxanda mutane suka ce musu : “Lallai mutane sun yi muku taron dangi, ku ji tsoronsu” Sai hakan ya qara musu imani, suka ce, Allah ya isar mana, kuma madallah da abin dogaro”.

(Ali- Imran : 173).

Babu abin da ya fi nuna irin wannan tabbatar, fiye da abin da tarihi ya rubuta na yadda Annabawa da Sahabbai da Tabi'ai da waxanda suka biyo bayansu suka yi sadaukarwa ga addini.

11. Amfanuwa da wa'azi, Allah yana cewa, “Ka tunatar, haqiqa tunatarwa tana amfanar mumina” (Azzariyat : 55)

Ba wanda yake amfanuwa da tunatarwa da wa'azi sai masu imani.

12. Samun kai cikin alheri a kowane hali, a halin qunci ko yalwa, shi dai mumini yana tare da alheri. Manzon Allah ya ce, “Abin mamakin al'amarin mumini, shi ne dukkan al'amuransa alheri ne, babu wanda yake da haka sai mumini, idan abin farin ciki ya same shi, sai ya gode, sai ya zamar masa alheri, idan kuma cuta ta same shi, sai ya yi haquri, sai ya zamar masa alheri”. (Muslim ne ya rawaito shi”.

Imani yana sanya mai shi haquri akan cuta, da godiya akan abin farin ciki.

13. Samun kariya daga faxawa cikin manya – manyan zunubai, ya inganta daga Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Mazinaci ba ya zina a lokacin da yake yi yana mumini” (Bukhari ne ya rawaito).

Waxannan su ne manya – manyan fa'idojin imani, to ina masu neman kwanciyar hankali da nutsuwa?!

Alamomin Imani

Yana daga cikin Alamomin imani a rayuwar mumini :

1. qaruwar kwaxayin mumini wajen miqa wuya da jayuwa ga shari'a, Allah yana cewa, “**Kaxai abin da muminai suke faxa idan an kirawo su zuwa ga Allah da Manzonsa don yin hukunci tsakaninsu shi ne su ce, mun ji mun bi, waxannan su ne masu rabauta**”. (Annur : 51)
Imani yana sanya ma'abocinsa yin gaggawa zuwa ga kamanta da bin umarnin Allah mai girma da buwaya
Allah Ta'ala yana cewa “**Na rantse da Ubangijinka ba za su yi imani ba, har sun hukunta ka akan abin da ya faru tsakaninsu, sannan kuma baza su ji qunci ko damuwa ba dangane da abin da ka hunkunta,** su kuma sallama, sallamawa ta gabaxaya” (Annisa'i : 65)
Imani da Allah shi ne rayuwa, kuma rayuwa tare da Allah ita ce imani
Kai Imani yana sanya ma'abocinsa ya sallamawa da yarda da lamarin Allah mai girma da buwaya
2. Kariyar Allah ga bawansa da shirka boyayya da bayananniya, kamar qin juyar da wani abu na addu'a ko neman taimako da agaji ga wanin Allah mai girma da buwaya, domin mai amfanarwa shi ne Allah, haka ma mai cutarwa shi ne Allah mai girma da buwaya “**Idan Allah ya shafe ka da wata cuta to babu mai yayewata sai shi**” (Al-an'am : 17)
3. So don Allah da qi don Allah, wannan kuwa shi ne mafi qarfin igiyar imani, Allah yana cewa : “**Muminai yan uwan juna ne**” (Al-hujurat : 10)
4. Babu abin da yake nuna haka fiye da yan uwantakar sahabban Madina ga yan uwansu sahabban da suka yi hijira daga Makkah (Almuhajiruun), da yadda suka ba da kawunansu da dukiyoyinsu ga yan uwansu, Manzon Allah ya ce, “**Xayanku ba zai yi imani ba, har sai ya so wa xan uwansa abin da yake so wa kansa**”. (Bukhari ne ya rawaito shi)

5. Haquri a wajen Jihadi akan tafarkin Allah, da bayar da abu mai tsada da qima don yardar Allah, Allah yana cewa, “Muminai su ne waxanda suke yi imani da Allah da Manzonsa, sannan ba su yi shakka ba, suka yi jihadi da dukiyoyinsu da rayukansu saboda Allah, waxannan su ne masu gaskiya”. (Alhujurat : 15)

6. Rataya zuciyar Allah da alqawarinsa, da abin da yake wajensa, da jin dakin hakan, Aljannar duniya a wajen mumuni ita ce imani da bin Allah mai rahama, don haka yana fatan samun Aljannar lahira, wadda ita ce Allah ya yi masa alqawari, kuma yana san ran samun lada daga wajen Allah akan dukkan abin da ya same shi na wahala da gajiya, a rubuta masa a cikin takardun ayyukansa. Allah yana

“Ya ku waxanda suka yi imani ku yi imani”. Ya kira su da sunan imani, ya kuma kwaxaitar da su a kanshi, don saboda matsayin imanin

cewa “Baya halatta ga mutanen Madinah da larabawan da suke kewayansu su qi bin Manzon Allah (Wajen yaqi), ko su so rayukansu akan ran (Manzon Allah) domin kuwa babu wata ishirwa ko wahala ko yunwa da za ta same su saboda Allah, ko su taka wani wuri da zai baqantawa kafirai rai, haka nan ba su yiwa kafitai wani abu ba face sai an rubuta musu kyakkyawan aiki akan hakan. Haqiqar Allah ba ya tozarta aikin masu kyautatawa. Haka nan ba za su ciyar da wata ciyarwa ba, babba ko qarama, ba za su shiga wani kwari ba, face an rubuta musu (ladan wannan aiki) don Allah ya saka musu da mafi kyan abin da suke aikatawa”. (Attaubah : 120 – 121)

Dukkan waxannan suna faruwa ne ga waxanda suka yi imani da Allah, da gaskiya cikin mu'amala.

7. Samun Jivintar Allah da Manzonsa (walittaka). Allah mai girma da buwaya ya ce,

“Kaxai macivinci lamarinku shi ne Allah da Manzonsa da waxanda suke yi imani”. (Alma'idah : 55)

Jibintar Allah tana nufin son da Allah, da taimakon addininsa, da son waliyyansa, da barranta daga kishiyar haka, waxanda su ne maqiya Allah, Allah yana cewa, “Ba za ka samu mutanen da suka yi imani da Allah da ranar lahira suna son waxanda suka savawa Allah da Manzonsa koda kuwa iyayansu ne ko yayansu ko yan uwansu ko danginsu, waxannan su ne waxanda Allah ya rubuta musu imani a cikin zukatansu, ya kuma qarfafa su da ruhi daga wajensa, kuma yana shigar da su Aljanatai waxanda qoramu suke gudana ta qarqashin su, suna masu dawwama a cikinsu, Allah ya yarda da su, suma sun yarda da shi. Ku saurara rundunan Allah su ne masu rabauta”. (Almujadala : 22)

Mumini yana son Allah da manzonsa da muminai, ba ya kuma riqon kafirai masoya. Allah yana cewa, “**Kada muminai su riqi kafirai masoya koma bayan Muminai**”. (Ali- Imran : 28)

8. Samun kyawawan halaye. Ya tabbata Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “**Kunya da imani an haxa su waje xaya, idan aka xauke xaya, to sai xayan ma sai ya tafi**” (Baihaqi ya rawaito shi)

Xabi’ar kunya tana daga cikin manya-manyan halaye, mumini yana kyautata halayensa tare yan uwansa, don ya rayu a cikin ni’imar duniya ba tare da wasu matsaloli ba ko rarrabuwa ko husuma, duk wannan suna samuwa ne saboda shi mumini, don haka ba wanda yake samun haka sai mumini.

9. Samun haqiqanin arziki da kwanciyar hankali, shi ne abin da yake sawa mumini jin cewa yana Aljannar duniya, saboda arziqi da kwanciyar hankali, saboda yana da Ubangiji xaya, Annabi xaya, shi ne Muhammad xan Abdullahi (S.A.W), da kuma tsari xaya, shi ne bin yardar Allah, da kuma manufa xaya, wadda ita ce Aljannah, da faxinta faxin sammam da qassai ne.

Idan ka duba dama da hagu za ka ga asibitoci da wuraren duba tavin hankali sun

cika da marasa lafiya, zaka kuma ji koke – koken da damuwa da rashin barci da abubuwan ban tsoro kala-kala, sai ka gane cewa dukkan waxannan abubuwa abin da ya kawo su shi ne nisantar imani da Allah mai girma da buwaya, da karkata ga duniya da xamfaruwa da ita, har ya zamana son duniya ya mamaye kula da gyara zuciya, shi ko xan adam yana da tsananin buqatar ciyar da zuciyarsa abincinta, wanda shi ne Imani da Allah da

komawa zuwa gare shi, da dauwama wajen ambatonsa, da imani da mala'iku da littattafai, da ranar lahira, da qaddara alherinta ko sharrinta, mai xaxi ko maras daxi, duk a yi imani daga Allah take.

A taqaiƙe dai da yawa daga cikin mutane sun gafala daga maganin zuciya, da samun hutunta, da barin Aljannar duniya, sun koma bayan tarkacen duniya mai qarewa, don haka su ba su samu abin da suke nema ba, kuma ba su huta ba tun daga farko.

Qosar da bangaren ruhi ba ya samuwa sai da imani, saboda ruhi daga Allah yake, Allah ne ya halicce shi, jiki kuma Allah ya halicce shi ne daga qasa, don haka duk lokacin da xan adam ya qosar da bangaren ruhinsa sai ya ruhinsa ya xaukaka, ya yi sama, ya nisanci qananan al'amura ta samu nutsuwa, amma duk lokacin da ya yi watsi da wannan vangaren, sai ruhinsa ya yo qasa zuwa ga xabi'ar dabbobi ta sha'awa, quncin rai da damuwa su qaru, duniya ta yi mata baqinqirin.

Imani da Manzannin Allah Waxanda suke sanar da mutane Allah.

Allah bai halicci bayinsa haka sakakai ba, bai kuma barsu aka kara-zube ba, don haka ya aiko musu da Manzanni waxanda suke sanar da su Shi Allah, da girmansa da kamalarsa, suke sanar da su shari'arsa. Allah ya aiko mafifitan mutane, ya aiko manzanni masu yawa daga cikin mutane, Nuhu, Ibrahim, Musa, Isa, (A.S) ya cike aikensa da mafificin manzanni, Muhammad (S.A.W). Ya sanya musu ayoyin da suke nuna gaskiyarsu, suka sauke amana, suka isar da saqo, suka sanar da bayin Ubangijinsu, mahaliccinsu, don haka duk wanda bai yi imani da saqonsu ba, bai gaskata su ba, to bai yi imani da Allah ba. Allah ya ce, “Manzo ya yi imani da abin da aka saukar masa daga Ubangijinsa, haka ma muminai, dukkaninsu sun yi imani da Allah da Mala'ikunsa da littattafansa da Manzanninsa”. (Baqara : 285)

Domin su ne masu isar da saqon Allah, waxanda ya aiko, mu yi imani da su gabaxaya, Allah ya ce,

“Ba za mu bambanta wani daga cikinsu ba”. (Baqara : 285)

Allah ya aiko manzanni tare da littattafai saboda su zama haske ga mutane, ya aiko Ibrahim da takardu (Suhuf) Dawud da Zabura, Musa da Attaura, Isa da Injila, Muhammad (S.A.W) da littafi, gagara koyo Alqur'ani mai daraja. Allah ya ce, “Wani littaffi ne da an kyautata ayoyinsa sannan aka rarrabe su daga wajen mai Hikima Masani”. (Hud : 1)

Allah ya sanya shi (Alqur'ani) shiriya da haske da albarka da hujja, Allah ya ce, “Wannan littafi ne mun saukar da shi mai albarka ku bi shi, ku ji tsoron Allah, ko kwa samu rahama”. (Al-an'am : 155)

Ya kuma cewa, “Ya ku mutane haqiqa hujja ta zo muku daga Ubangijinku, ya kuma saukar muku da haske mabayyani”. (Annisa'i :174)

Allah ya sanya imani da cikamakin Annabawa da Manzanni, fiyayyen halitta, Muhammad (S.A.W) da saqonsa wani yanki ne na imani da kaxaituwar Allah Ta'ala, a cikin kalmar shahada, wadda ita ce, “Na shaida babu abin bautawa da cancanta sai Allah, kuma na shaida Muhammad Manzon Allah”. Allah ya aiko shi don rahama ga talikai, ya fitar da su daga duhu zuwa haske, daga jahilci zuwa ilimi, daga vata zuwa shiriya da imani, ya sauke amana, ya yi al'umma nasiha, ya kasance mai kwaxayin alheri ga al'ummarsa.

Allah ya ce, “Haqiqa wani Manzo ya zo muku daga cikinku, duk abin da zai wahalar da ku yana yi masa nauyi, mai kwaxayin (alheri) gareku, dangane da mumina mai tausayi ne mai jinqai” (Attaubah : 128)

Allah Maxaukakin Sarki ya baiwa Annabinsa Manzonsa haqqoqin da suka cancanta da shi, shi ne mafi alherin mutane, kuma shugabansu, Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Ni ne shugaban yayan Adam, amma (na faxi haka ne) ba don alfahari ba”. (Ibnu Majah ne ya rawaito shi)

Daga cikin haqqoqinsa (S.A.W)

1. Imani da cewa shi bawan Allah ne Manzonsa, kuma Allah Maxaukakin Sarki ya aiko shi don jin qai ga talikai, ya sauke amana, ya isar da saqo, Allah ya ce, “Ku yi imani da Allah da Manzonsa da hasken da muka saukar”. (Attagabun : 8)

Manzon Allah (S.A.W) “Na rantse da wanda ran Muhammad yake hannunsa, babu wani wanda zai ji labarina daga cikin wannan al’umma, bayahude ne ko banasare, sannan ya mutu bai yi imani da abin da aka aiko ni da shi ba, face sai ya kasance daga ma’abota wuta”. “Muslim ne ya rawaito shi”

2. Gaskata da karvar abin da ya zo da shi daga Ubangijinsa Maxaukakin Sarki, da kuma sakankancewa saqon na shi gaskiya ne daga wajen Allah, babu shakka ko kokwanto. Allah ya ce, “Muminai su ne kaxai waxanda suka yi imani da Allah da Manzonsa, sannan ba su yi shakka ba”. (Alhujurat : 15).

Kuma Allah ya ce, “ Na rantse da Ubangijinka ba za su yi imani ba, har sun kai maka hukunci akan abin da ya faru tsakaninsu, sannan kuma ba za su ji qunci ko damuwa ba dangane da abin da ka hunkunta, su kuma sallama, sallamawa ta gabaxaya” (Annisa’i : 65)

3. Son shi (S.A.W) Allah ya ce,

“Ka ce idan iyayenku da yayanku da yan uwanku da matanku da danginku da dukiyoyinku waxanda kuka tara, da kasuwancinku wanda bakwa so ya lalace, da wuraren zaman da kuka yarda da su, sun fi soyuwa a wurinku fiye da Allah da Manzonsa da jihadi akan tafarkinsa, to ku jira har Allah ya zo da lamarinsa, Allah ba ya shiryar da mutane fasiqai”. (Attaubah : 24)

Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Xayanku ba zai yi imani ba har sai na zama mafi soyuwa a wajensa, fiye da babansa da xansa da dukkan mutane gaba xaya”. (Bukhari ne ya rawaito shi)

4. Girmamashi da darajta shi. Allah ya ce, “Don ku yi imani da Allah da Manzonsa, ku qarfafe shi, ku girmamshi” (Alfathu : 9)

Ya kuma cewa, “Waxanda suke yi imani da shi, suka qarfafe shi, suka taimake shi, suka bi hasken da aka saukar gare shi, waxannan su ne masu rabauta”. (Al-araf : 157)

5. So da qauna da girmama iyalan gidansa, waxanda suke musulunta, suka tafi akan sunnarsa, waxannan su ne wasiyyar da Annabinmu Muhammad (S.A.W) ya yi mana, inda yake cewa, “Ina tunatar daku Allah akan iyalan gidana, ina tunatar daku Allah a kan iyalan gidana, ina tunatar daku Allah a kan iyalan gidana”. (Muslim ne ya rawaito shi).

Iyalan gidansa su ne mafifitan mutane, kamar matansa, da zuriyarsa, da yan uwansa, waxanda sadaka ta haramta a kansu, ba ya halatta a tauye su, ko a zage su, kamar yadda ba ya halatta a yi da'awar cewa ba sa savo (Ma'asumai) ko kuma a kira su ba Allah ba.

6. Son sahabbansa, waxanda suke yi imani da shi, suka gaskata shi, da kuma barin kutsawa cikinsu da munanan maganganu, Haqiqqa Allah ya yabe su,

Kada a kutsa cikin tarihin sahabbansa waxanda suka yi imani da shi da munanan mganganu, saboda su ne waxanda Allah Maxaukakin Sarki ya yabe su, ya ce, “Muhammad Manzoni Allah ne, waxanda suke tare da shi masu tsanantawa ne ga kafirai, masu jinqai a tsakaninsu, za ka gan su suna yawan

ruku'u da sujjada, suna neman falala daga wajen Allah da yarda, alamominsu suna fuskokinsu daga alamar sujjada”. (Alfathu : 29)

Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “kada ku zagi sahabbaina, kada ku zagi sahabbaina, na rantse da wanda raina yake hannunsa, da xayanku zai ciyar da misalin dutsen Uhud na zinariya, da ba zai kai mudun xayansu ko rabin sa ba”. (Muslim ne ya rawaito shi)

Mafifitan Sahabbai su ne khalifofi shiryayyu, Abubakar, sai Umar, sai Usman, sai Aliyyu, Allah ya yarda da su, da sauran sahabbai gabaxaya, Allah ya ce, “Waxanda suka riga (Shiga musulunci) daga Sahabban da suka yi hijira (Almuhajirai) da na Madinah (Al'ansar) da waxanda suka bi su da kyautatawa, Allah ya yarda da su, suma sun yarda da shi, ya tanadar musu da Aljanatai waxanda qoramu suke gudana ta qarqashinsu, suna masu dauwama a cikinsu har abada, wannan shi ne rabo mai girma”. (Attaubah : 100)

Dukkan waxannan sahabbai sun isar mana da saqon Manzon Allah (S.A.W) har ilimi da imani ya zo mana.

Imani Da Haxuwa Da Allah

Dukkan halittu za su koma zuwa ga Allah, gare shi makomarsu, kuma wannan rukuni ne tabbatacce daga rukunin imani da Allah, kai! Yana ma cikin rukunan imani. Yana daga cikin rukunan imani, imani da ranar lahira, ya tabbata lokacin da Mala'ika Jibril ya tambayi Annabinmu (S.A.W) a gaban sahabbansa yana mai koyar da su – dangane da rukunan imani sai ya ce, “Ka yi imani da Allah, da Mala'ikunsa, da littattafansa, da Manzanninsa, da ranar lahira, ka yi imani da qaddara, alherinta da sharrinta”. (Muslim ne ya rawaito shi)

An kirata da ranar qarshe, saboda ba wata rana a bayanta, inda ‘yan Aljannah za su tabbata a gidajensu, ‘yan wuta ma a gidajensu. Ranar qarshe ta zo da sunaye da yawa a cikin Alqur’ni mai girma, wanda hakan yana nuna girman ranar da matsayinta da abin zai faru a cikinta, daga cikin sunayen rana qarshe akwai : Mai aukuwa (Alwaqi’a) saboda tabbacin faruwarta, akwai mai xagawa da saukewa (Khafidatun Rafi’ah) saboda za ta xaukaka wasu mutane a Aljannah, ta kuma sauke wasu a cikin wuta. An kirata da ranar hisabi da sakamako (Yaumul Hisabi wal Jaza’i waddini), an kirata ranar tabbatarwa (Yaumul Haaqqa) a ranar labarun da Allah ya bayar suke tabbata. Daga cikin sunayenta akwai (Axxamma) ma’ana mai rinjaye, akwai kuma (Assakkha) mai qara saboda qararta tana sa kurumta, haka ana kiranta (Yaumul Wa’id) ranar narkon azaba, saboda alqawarin azaba da Allah ya yi zai tabbata. Ana kiranta da (Yaumul Hasarat Wannadamah) saboda abin zai kasance a cikin na hasara da nadama, (Yaumul Talaqi) ranar haxuwa, saboda kowa da kowa za a haxu a wuri xaya, (Yaumul Azifa) rana ta kusa, saboda kusancinta. (Yaumul Tanadi) ranar kiraye – kiaraye, saboda kiraye-kirayen da za a yi a cikinta, Yan Aljannah su kira ‘yan wuta, ‘yan wuta su kira yan Aljannah. (Yaumul Aqeen) wato bakararrar rana, saboda babu wata rana a bayanta ko a gabanta. Hakanan ana kiranta (Addarul Akhirah) gidan qarshe, da (Darul Qarar) gidan tabbata, da (Algashiya) mai lulluwewa, saboda tana lulluwe mutane, da sauran irin waxannan sunaye nata

Abin da Imani da ranar Lahira ya qunsa :

Na Farko : Imani Da Abin da Yake Bayan Mutuwa

Na daga fitinar qabari

Ita ce tambayar mamaci dangane da Ubangijinsa da addininsa da Annabinsa bayan an binne shi, sai Allah ya tabbatar da waxanda suka yi imani da magana tabbatacciya, sai ya ce, “Ubangijina Allah, addinina musulunci, Annabina Muhammad” Kuma Allah ya vatar da azzalumai, sai kafiri ya ce, “Haa haa!! Ban sani ba” sai munafiki ko mai shakkah ya ce, “Ban sani ba, na ji mutane suna faxar abu ne nima na faxa”.

Da azabar qabari da ni'imarsa

Ita dai azabar qabari tana kasancewa ga Azzalumai da Munafikai da Kafirai, da wasu daga cikin Muminai masu savo. Allah ya ce,

“Da za ka ga Azzalumai yayin da suke cikin mayen mutuwa, Mala'iku sun shimfixa hannayensu (suna cewa) ku fito da rayukanku, a yau za a saka muku da azabar wulaqanci saboda munanan abin da kuka kasance kuna faxa a kan Allah, wanda bana gaskiya ba, da kuma abin da kuka kasance kuna yin isgili da ayoyin (Allah). (Al-an'am : 93)

Kuma Allah ya ce a kan mabiya Fir'auna : “Wuta ce ake bijirar da su a kanta safe da yamma, a ranar da Alqiyama za ta tashi, za a ce ku shigar da mabiya Fir'auna matsananciyar azaba”. (Gafir : 46)

A cikin hadisin Zaid xan Sabit, daga Annabi (S.A.W) ya ce, “Ba don kada ku qi binne mamata ba, da na roqi Allah ya jiyar daku wani

abu daga azabar qabari, irin abin da nake ji” Sannan sai Annabi (S.A.W) ya juyo da fuskarsa wajenmu, ya ce, “Ku nemi tsarin Allah daga azabar qabari” Sai muka ce, “Muna neman tsarin Allah daga azabar qabari” Sai ya sake cewa, “Ku nemi tsari daga azabar qabari” sai muka ce, “Muna neman tsarin Allah daga azabar qabari” sai ya ce, “Ku nemi tsarin Allah daga fitina ta voye da ta sarari” sai muka ce, “Muna neman tsarin Allah daga fitina ta fili da ta voye” Sai ya ce, “Ku nemi tsarin Allah daga fitinar Dujal”. (Muslim ne ya rawaito shi)

Amma ni’imar qabari kuwa tana kasancewa ne ga mumintai masu gaskiya, Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Haqiiqa waxanda suka ce Ubangijinmu Allah, sannan suka

daidaita, to Mala’iku suna sauka a gare su, suna cewa kada ku ji tsoro kada ku yi baqin ciki, ana muku bushara da Aljannah, wadda aka kasance ana muku alqawarinta”. (Fussilat : 30)

Kuma Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Ina ma lokacin da rai ya kai maqogwaro. A lokacin ku, kuna kallo. Mu kuma mun fi kusa da shi fiye da ku, amma ba kwa gani. Ina ma kun kasance ba waxanda ake yiwa hisabi ba. Zaku dawo da ran in kuna da gaskiya. To amma idan ya kasance daga waxanda suke makusanta. To hutu da aljannar ni’ima da arzikin abinci sun tabbata gare shi. To amma idan ya kasance daga ma’abota dama. Sai a ce masa aminci ya tabbata gareka daga ma’abota dama. Kuma amma in idan ya kasance daga

masu karya-tawa vatattu. To yana da wata liyafa ta ruwan zafi, da qonuwa da wutar Jahim. Lalle wannan tabbas ita ce gaskiya ta yaqini. Saboda haka ka tsarkake sunan Ubangijinka Mai girma. (Alwaqi'a : 83 – 96)

Manzon Allah (S.A.W) ya ce idan mumini ya amsa wa Mala'iku biyu masu tambaya a qabari sai a ce, "Mai kira daga sama zai yi kira, ya ce, bawana ya yi gaskiya, ku shimfixa masa shimfixa na Aljannah, ku sanya masa tufafi daga Aljannah, ku buxe masa qofa zuwa Aljannah. Sai qanshinta da iskarta su shigo masa, a faxaxa masa qabarinsa iya ganinsa". (Ahmad ne ya rawaito shi a cikin wani hadisi dogo)

Na biyu : Imani Da Tashi Bayan Mutuwa

Shi ne raya matattu yayin da aka yi busa qaho karo na biyu, sai mutane su tsaya ga Ubangijin talikai, marasa takalma, tsirara basu da tufafi, da lova a tare da su. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, "Kamar yadda muka farar da halitta za mu mayar da ita, alqawari ne na gaskiya akanmu, haqiqqa mu masu aikatawa". (Al'anbiya : 104)

Tashi bayan mutuwa abu ne tabbatacce na gaskiya, Alqur'ani da Sunnah da Ijma'in musulmi sun nuna haka, Allah ya ce, "Sannan haqiqqa ku bayan haka matattu ne. Sannan ku za tashe ku ranar Alqiyama". (Almuminuna : 15 – 16)

Manzon Allah (S.A.W) ya ce, "Za a tara mutane ranar Alqiyama, babu takalma, babu kaciya" (Bukhari da Muslim ne suka rawaito shi).

Kuma musulmai sun haxu akan tabbatuwar wannan abu, kuma wannan ce hikimar da Allah ya sanya wa bayi makoma, wadda zai saka musu a cikinta, akan abin da ya xora musu ta harshen Manzanninsa. Allah maxaukakin Sarki ya ce, "Yanzu kuna zaton mun halicce ku ne don wasa, kuma ku baza ku dawo wajenmu ba". (Almumina : 115).

Allah Maxaukakin Sarki ya cewa Annabinsa (S.A.W) "Haqiqqa wanda ya saukar maka da Alqur'ani zai dawo da kai zuwa ga makoma". (Alqasas : 85)

Sayyidina Usman ya kasance yana kuka, idan ya tsaya a kan qabari. har ya jiqa gemunsa, sai aka ce da shi, "Kana tuna Aljannah da Wuta amma baka kuka, amma kana kuka don wannan? Sai ya ce, Manzon Allah (S.A.W) ya ce, "Qabari shi ne farkon gida daga gidajen lahira, idan mutum ya tsira daga gare shi, to abin da zai zo bayansa ya fi shi sauqi, in kuwa bai tsira daga gare shi ba, to abin da zai zo bayansa ya fi shi tsanani" sai ya ce, "Ban tava ganin wani abu mai ban tsoro ba, face qabari ya fi shi ban tsoro".

(Ahmad ya rawaito shi)

Abu Na Uku : Imani Da Abin Da Ya Zo Na Alamomin Tashin Alqiyama

Su ne alamomin da suke fara zuwa kafin tashin Alqiyama, suna nuna ta kusa zuwa, an raba su gida biya, qanana da manya.

Qananan Alamomi

Su ne alamomin da yawanci sukan zo tun gabanin Alqiyama da lokaci mai tsawo, akwai waxanda sun zo sun wuce, sun qare, akwai waxanda suke maimaituwa, akwai waxanda sun faru, kuma suna ci gaba da faruwa, akwai waxanda kuma har yanzu ba su faru ba, amma za su faru kamar yadda Manzon Allah (S.A.W) mai gaskiya abin gaskatawa ya faha, misalin irin waxannan qananan alamomin akwai, aiko Annabi (S.A.W) da mutuwarsa, da buxe Baitil Maqdis, da bayyanar fitintinu, da rashin amana, da xauke ilimi da bayyanar jahilci, da yaxuwar zina da riba, da bayyanar kayan kixe-kixe, da yawan shan giya, da dogayen gine-gine da makiyaya za su yi, da yawan savawa iyaye daga 'ya'yansu, har su riqa yi wa iyayen mu'amala kai ka ce su ne iyayen gidansu, da yawan kashe-kashe, da yawan girgizar qasa, da bayyanar kisfewa da shafewa, da bayyana 'yan mata masu sanya tufafin tsiraici kuma suna tsirara, da yawan shaidar zur, da voye shaidar gaskiya, da sauransu da yawa waxanda suka zo a Alqur'ani da hadisin Manzon Allah (S.A.W).

Manyan Alamomi

Wasu al'amura ne manya-manya waxanda bayyanarsu tana nuna kusancin tashin alqiyama, saura qiris ta tashi, alamomin guda goma ne, su ne, Dujal, saukar Annabi Isa xan Maryam, Yajuju da Majuju, kisfewa guda uku, xaya a gabas, xaya a yamma, xaya a tsibirin larabawa, sai ganin wani hayaqi, sai vullowar rana daga mafax arta, sai fitowar Dabba, sai wuta wadda za ta kora mutane zuwa ga matattararsu. Waxannan alamomi za su fito xaya bayan xaya, duk wadda ta fara bayyana to sauran na biye da ita.

Abu Huxu : Imani Da Abin Da Zai Zo Na Ban Tsoro Ranar Alqiyama, kamar

1. Rugurguza manya-manyan duwatsu, da maida su qasa, da daidaita su da qasa. Allah ya ce, “Zaka ga duwatsu kana zatonsu a kafe suke, sai ka ga suna wucewa kamar yadda girgije yake wucewa”. (Annamlı : 88)

Ya ce, Kuma aka nika duwarwatsu nikewa, suka zamo kura abar daidaitawa (Alwaqı'a : 5 – 6)

Ya ce, “Duwatsu za su zama kamar audugar da aka kaxa” (Alma'arij : 9)

Allah ya ce, “Suna tambayarka akan duwatsu, ka ce, Ubangijina zai sheqe su sheqewa. Ya bar su faqo fetal. Ba za ka ga wani kwari ko tudu ba a cikinsu”. (Xaha : 105 -107)

2. Fashewar koguna, saboda za su kama da wuta, waxannan koguna da suka xau kaso mai yawa a bayan qasa zasu fashe a wannan rana, Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Idan koguna suka fashe”. (Al-infixar : 3). “Idan tekuna aka qone (ruwan) su”. (Attakwir : 6)

3. Za a canza wannan qasar da mutane suka saba da ita, haka ma sammai, sai a tashi mutane a kan wata qasa daban wadda ba su komai nata ba. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Ranar da za a canza qasa ba wannan qasar ba, haka ma sammai, sun fito zuwa ga Allah Shi kaxai mai rinjaye”. (Ibrahim : 48).

Ya ce, “Za a tara mutane ranar Alqiyama a wata farar qasa mai jaja-jaja, kamar gurasar farin gari. Babu wata alama ta wani a kanta”. (Bukhari da Muslim ne ya rawaito shi)

Sai ta wayi gari fili fetal babu wata alama

4. Mutane za su ga abin da basu saba da shi ba, don za su ga wata da rana sun haxu, sai tsoro ya qaru a zukata. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Yayin da gani ya ximauce. Kuma hasken wata ya dusashe. Kuma aka tara rana da wata (a wuri guda). (Alqiyama : 107)

5. Busa a cikin qaho, wanda shi ne qarshen wannan rayuwar ta duniya, idan ranar ta zo za a yi busa a cikin qaho, sai wannan busa ta kawo qarshen duk wata rayuwa a sama da qasa. “Aka yi busa a cikin qaho, sai duk wanda yake cikin sammai da qassai su sume sai wanda Allah ya so” (Azzumar : 68)

Busa ce mai ban tsoro, mai rushe komai da komai, mutum yana jin ta, ba zai iya wasiyya da komai ba, kuma ba zai iya komawa wajen iyalansa da abokanansa ba. “Ba komai suke jira ba sai busa xaya, wadda za ta kama su, sai ga su suna husuma. Ba za su iya wata wasiyya ba, kuma ba za iya komawa iyalansu ba”. (Yaasin : 49 – 50)

Kuma ya ce “Sannan aka yi busa a qaho, babu wanda zai ji wannan busar face sai ya xaga wuyansa, ko gefen wuyansa, Farkon wanda zai ji wannan busa wani mutum ne da yake gyara wurin shan ruwan raquminsa, sai ya sume. Dukkan mutane su ma sumanci”. (Muslim ne ya rawaito shi)

6. Taruwar da ta haxa dukkan halittun da Allah ya halitta har zuwa na qarshensu a filin taruwa. Za su taru a kan qasar mattattara tun daga farkonsu har zuwa na qarshensu, aljanunsu da mutanensu, kai har ma dabbobinsu. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Haqiqa a cikin haka akwai aya ga duk wanda yake tsoron azabar lahira, wannan rana ce da za a tara mutane a cikinsa, kuma yini ne wanda ake halarta”. (Hud : 103).

Allah Maxaukakin Sarki ya ce “Ka ce, Haqiqa na farko da na qarshe za a tara su zuwa wani lokaci a wani yini sananne”. (Alwaqi’a : 49 – 50).

7. Za a tara mutane tsirara kamar yadda Allah ya halicce su, ba kuma wanda zai kalli wannan saboda tsananin wannan tsayuwa mai ban tsoro. Nana Aishatu Uwar Muminai – Allah ya yarda da ita – ta yi mamakin hakan, An karvo daga gareta ta ce, Manzon Allah ya ce, “Za a taraku marasa takalma masu lova” Sai Aisha ta ce, “na ce ya Manzon Allah, maza da mata, shashinsu yana kallon sashi? Sai Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Ai tsananin lamarin ya fi haka, balle su damu da haka”. (Bukhari ne ya rawaito shi)

8. Ramawa wanda aka zalunta daga wanda ya zalunce shi, har dabbobi, Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Wallahi za ku mayar da haqqoqi ga masu su ranar alqiyama, har dabba marar qaho sai an karvo mata haqqinta daga dabba mai qaho”. (Muslim ne ya rawaito shi)

Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Duk wanda ya zalunci xan uwansa, a mutuncinsa ko wani abu na shi, to su warware tun daga nan duniya, tun kafin ranar da babu dinari ko dirhami, idan yana da kyakkyawan aiki sai a xiba daga wajensa gwargwadon zaluncin da ya yi, idan kuma baya da kyawawan ayyuka, to sai a xebo munanan ayyukan abokin a xora masa”. (Bukhari ne ya rawaito shi)

9. Kusantowar rana zuwa ga mutane, har su nutse cikin guminsa, gwargwadon ayyukansu. Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Za a kusanto da rana a ranar alqiyama ga halitta, har ta zama a kansu daidai da mil xaya. Sulaim xan Amir ya ce, “Wallahi ban sani ba, me yake nufi da mil, yana nufin mil na nisan tafiya, ko kuma yana nufin mishin da ake sa kwalli da shi. Manzon Allah ya ci gaba da cewa, “Sai mutane su zama a cikin gumi gwargwadon ayyukansu, daga cikinsu akwai wanda gumi zai kawo masa zuwa idon qafa, daga cikinsu akwai wasu zuwa gwiwa, daga cikinsu akwai wanda zuwa wuyansa, akwai wanda gumi zai masa linzami. Ya ce, Manzon Allah (S.A.W) ya yi nuni da hannunsa zuwa bakinsa”. (Muslim ne ya rawaito shi)

10. Akwai wanda zai karvi littafinsa da hannun damansa, akwai wanda zai karva da hagunsa. Sai mutane su zauna a cikin ruxani da rikicewa, har kowacce takardar aiki ta faxa hannun mai ita, sai mumina su yi murnar kusantowar tsira, a yayin da suka ga takardunsu a hannuwansu na dama, a lokacin kafirai da munafukai zasu qara samun baqin ciki da damuwa yayin da suka ga takardunsu a hannayensu na hagu. Kuma wannan sakamako ne wanda ya dace. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Amma wanda aka ba littafinsa a hannun damarsa, sai ya ce, ku zo ku karanta littafina. Haqika ni na tabbatar zan gamu da sakamakona. Yana cikin rayuwa yardaddiya. A cikin Aljannah maxaukakiya. Ababen tsinkarta dab-dab-dab suke. (za a ce) ku ci ku sha hankali kwance, saboda abin da kuka gabatar a kwanakin da suka wuce. Amma wanda aka bawa littafinsa da hannun hagunsa, sai ya ce, kaicon a ina ma ba a ba ni littafina ba. Ban san menene sakamakona ba. Kaicon wannan mai halakarwa ce. Dukiyata bata wadata min komai ba. Hujjata da mulkina sun vace min”.(Alhaqqa : 19 – 29).

11. Abin da zai samu mutane na tsoro da razana, har ya zamana mutum ba zai tambayi kowa ba, ba wanda zai dame shi sai kansa. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Ranar da dukiya da ‘ya’ya ba sa amfani”. (Ashu’ara : 88)

Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Ranar da mutum yake gujewa xan uwansa. Da babarsa da babansa. Da matarsa da ‘ya’yansa. Kowanne mutum a cikinsu a wannan ranar yana da sha’anin da ya ishe shi”. (Abasa : 34)

Abu Na Biyar : Imani Da Hisabi Da Sakamako :

Za a yiwa kowanne bawa hisabi akan aikinsa, a saka masa akan abin da ya aikata. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Makomarsu tana garemu. Sannan hisabinsu yana wajenmu”. (Algashiya : 25 – 26)

Kuma Ya ce, “Duk wanda ya zo da kyakkyawa to yana da goma irinta. Wanda ya zo da mummuna to za a saka masa sai dai irinta, kuma baza a zalunce su ba”. (Al’an’am : 160).

Kuma Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Mun sanya ma’auri na gaskiya saboda ranar alqiyama, ba za a zalunci wata rai da komai ba, Idan kuwa akwai wani abu daidai da qwayar zarra zamu zo da shi, mun isa masu yin hisabi”. (Al’anbiya’a : 47).

An karvo daga Abdullahi xan Umar – Allah ya yarda da shi – ya ce, Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Haqiqa Allah zai kusanto kusa da mumuni, sai ya sanya masa sitirarsa, ya rufe shi, sai ya ce, kasan zunubi kaza, kasan zunubi kaza? Sai ya ce, eh ya Ubangiji. Har sai ya yarda da laifukansa, ya tabbatar ya halaka, sai Allah ya ce, “Na sitirtaka a duniya, a yau ma zan gafarta maka” Sai Manzon Allah ya ce, “Sai a ba shi littafin kyawawan ayyukansa. Amma kafirai da Munafikai sai a yi musu shela a gaban halittu, a ce, “Waxannan su ne waxanda suka yi wa Ubangijinsu qarya. Ku saurara tsinuwar Allah ta tabbata akan Azzalumi”. (Hud : 18) (Bukhari da Muslim ne ya rawaito shi).

Ya kuma inganta daga Annabi (S.A.W) cikin abin da ya rawaito shi daga Ubangijinsa mai girma da buwaya, ya ce, “Haqiqa Allah ya rubuta abubuwa masu kyau da munana, sannan ya bayyana haka, duk wanda ya yi niyyar kyakkyawan aiki, amma bai yi ba, to Allah zai rubuta masa ladan kyakkyawa guda xaya cikakkiya. Idan kuwa ya yi niyya kuma ya aikata, to Allah zai rubuta masa kyakkyawa goma, zuwa ninkin xari bakwai, zuwa ninki da yawa. Idan ya yi niyyar mummuna, amma bai aikata ba, sai Allah ya rubuta masa kyakkyawa guda xaya cikakkiya, in kuwa ya yi niyya kuma ya aikata, to sai Allah ya rubuta masa mummuna xaya”.

(Bukhari da Muslim ne suka rawaito shi).

An cewa Hasanul Basariy : Mun ga Tabi’ai sun fi Sahabbai yawan ibada, to dame sahabbai suka fi su? Sai Alhassan ya ce, “Waxannan suna bauta amma duniya tana cikin zukatansu, sahabbai kuwa suna bauta amma lahira ce a zuciyarsu”.

Musulmai sun haxu (Ijma'i) akan tabbatar da hisabi da ba da sakamakon ayyuka, kuma wannan ce hikimar da ta sa Allah ya saukar da littattafai, ya aiko manzanni, ya wajabtawa bayi yin imani da shi, ya yi alqawarin azaba ga wanda bai bi shi ba, kuma bai yi imani da shi ba, bai bi manzanninsa ba, ya yi masa alqawarin azaba mai tsanani da azaba mai raxaxi. Da a ce babu wani hisabi, babu wani sakamako, da abin ya zama wasa, wanda Allah ya tsarkaka ga barinsa. Allah ya yi nuni da haka, inda ya ce, “Wallahi tabbas sai mun tambayi waxanda muka aikawa manzanni, kuma wallahi sai mun tambayi Manzannin. Kuma zamu ba su labari da ilimi, bamu kasance masu fakuwa ba”. (Al-aaraf : 6 – 7).

Abu Na Shida : Imani Da Aljannah Da Wuta :

Su ne makoma na har abada ga halitta. Aljannah gidan ni'ima ce, wadda Allah ya tanade ta don muminaɗi masu tsoron Allah, waxanda suka yi imani da abin da Allah ya wajabta musu, suka tsayu da yi wa Allah da Manzonsa, suna masu tsarkake zuciyoyinsu, masu bin Annabinsa. A cikin Aljannah akwai ni'ima kala-kala, “Abin da ido bai tava gani ba, kunne bai tava ji ba, tunani bai tava tunanwa ba” Allah ya ce, “Waxanda suka yi imani kuma suka yi aiki na qwarai waxannan su ne fiyayyun halitta. sakamakonsu a wajen Ubangijinsu Aljanatai waxanda qoramu suke gudana a qarqashinsu, suna masu dauwama a ciki har abada, Allah ya yarda da su, suma sun yarda da su. Wannan (sakamako ne) ga wanda ya ji tsoron Ubangijinsa”. (Albayyinah : 7 – 8).

Kuma Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Wata rai bavta san me aka voye musu ba na farin ciki, sakamakon abin da suka kasance suna aikatawa”. (Assajda : 17)

Mafi girman ni'imar aljannah ita ce ganin Allah maxaukakin Sarki Allah ya ce : “Wasu fuskokin a wannan rana masu haske ne. masu kallon Ubangijinsu” (Alqiyama : 22 – 23).

Allah Mai girma da buwaya ya ce, “Waxanda suka kyautata suna da sakamako mafi kyau da qari a kan hakan”. (Yunus : 26)

Sakamako mafi kyau : shi ne Aljannah. Qarin kuwa shi ne ganin Allah mai girma, kamar yadda Manzon Allah (S.A.W) ya ce, “Idan ‘yan Aljannah suka shiga Aljannah, ya ce, sai Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Kuna son in qara muku wani abu? Sai su ce, “Ashe ba ka haskaka fuskokinmu ba, ka tseratar da mu daga wuta? Ya ce : Sai ya yaye musu hijabi (su ga Allah) babu wani abu da

aka ba su da suka fi so irin gani Ubangijinsu mai girma da buwaya, sannan sai Manzon Allah (S.A.W) ya karanta wannan ayar : “Waxanda suka kyautata suna da sakamako mafi kyau da qari”. (Yunus : 26). (Muslim ne ya rawaito shi)

Ita kuwa wuta gidan azaba ce, wadda Allah ya tanade ta don kafirai azzalumai, waxanda suka kafirce masa, suka savawa Manzanninsa. A cikinta akwai kalakar azaba da narko, wadda ba ka tava tunani ba. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Ku ji tsoron wuta wadda aka tanada don kafirai”. (Ali-Imran : 131).

Kuma Ya ce, “Haqiqa mun tanadarwa da azzalumai wata wuta da gadajenta sun kewaye ta, idan suka nemi taimako sai a basu wani ruwa mai kama da tafasasshen mai, yana qona fuskoki, tir da abin sha, kuma wurin hutu ya munana. (Alkahfi : 29)

Kuma Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Tabbas Allah ya la’anci kafirai ya kuma tanadar musu da wutar sa’ira. Suna masu dauwama a cikinta har abada, baza su samu wani majivincin lamari ba ko mataimaki. A ranar da za a juya fuskokinsu a wuta, suna cewa ya kaiconmu ina ma mun bi Allah mun bi Manzo”. (Al’ahzab : 64 – 66)

Mafi samun saukin azaba – Allah ya kare mu – shi ne wanda Manzon Allah (S.A.W) ya ambata, ya ce, “Mafi saukin yan wuta a azaba ranar alqiyama, shi ne mutumin da za a sanya masa garwashi a tafi qafafunsa, tana tafarfasa qwaqwalwarsa” (Bukhari ne ya rawaito shi)

Fa'idojin Imani Da Ranar Qarshe :

1. Tabbatar da rukuni daga cikin rukunan imani, saboda Imani da Allah ba ya tabbata har sai an yi imani da ranar qarshe, domin yana cikin rukunan imani, don haka ma Allah ya wajabta mana yaqar wanda bai yi imani da shi ba. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Ku yaqi waxanda ba su yi imani da Allah da ranar lahira ba” (Attaubah : 29).
2. Samun aminci duniya da lahira, da alqawarin lada mai girma. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Ku saurara, haqiqa waliyyan Allah babu tsoro a kansu, kuma ba sa baqin ciki”. (Yunus : 62).
3. Alqawarin lada mai girma, Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Haqiqa waxanda suka yi imani da waxanda suke yahudu da nasara da masu bautawa taurari duk wanda ya yi imani da Allah da ranar lahira ya yi aiki na qwarai suna da ladansu a wajen Ubangijinsu, babu tsoro a kansu, kuma ba su baqin ciki”. (Albaqara : 62).
4. Kwaxaitarwa akan ayyukan alheri. Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Ya ku waxanda suka yi imani, ku bi Allah, ku bi Manzonsa, da ma'abota al'amari a cikinku. Idan kuka yi jayayya a cikin wani abu to ku mayar da shi ga Allah da Manzonsa, in kun kasance kun yi imani da Allah da ranar lahira. Wannan shi ne alheri kuma mafi kyau ga makoma”. (Annisa'i : 59).

Kuma Ya ce, “Kaxai waxanda suke raya masallatan Allah su ne waxanda suka yi imani da Allah da ranar Lahira”. (Attaubah : 18)

Kuma Ya ce, “Kuna da abin koyi kyakkyawa a wajen Manzon Allah, ga wanda yake fata ga Allah da ranar lahira, ya ambaci Allah da yawa”. (Alahzab : 21)

Kuma Ya ce, “ Kuna da abin koyi kyakkyawa a wajen Manzon Allah, ga wanda yake fata ga Allah da ranar lahira” (Al-Mumtahana : 6)

Ya ce, “Ku yi shaida don Allah, wannan shi ne abin da ake wa wanda ya yi imani da Allah da ranar lahira wa’azi da shi”. (Axxalaq : 2)

5. Yana hana aikata munanan ayyuka Ubangjinmu Allah ya ce, “Ba ya halatta gare su (mata) su voye abin da Allah ya halitta a cikin mahaifansu, in har sun yi imani da Allah da ranar lahira” (Albaqra : 228)

Kuma Ya ce, “Idan kun saki mata, suka gama iddarsu, to kada ku hana su su aure mazajensu idan sun yarda da hakan a tsakaninsu da adalci, wanna shi ne abin da ake wa wanda ya yi imani da Allah da ranar lahira wa’azi da shi”. (Albaqra : 232)

Kuma Ya ce, “Waxanda suka yi imani da Allah da ranar lahira ba sa neman izininka a kan barin jihadi da dukiyoyinsu da rayukansu, Allah ya san masu tsoran shi. Waxanda ba su yi imani da Allah da ranar lahira ba, waxanda suke shakka, su ne suke naman izininka a kan barin jihadi, suna cikin shakkarsu suna kai kawo”. (Attaubah : 44 – 45)

Don haka wanda bai yi imani da wannan rana ba, ba ya takatsantsan wajen aikata haramun, kuma ba ya jin kunyar haka. “Ba ni labarin wanda yake qaryata ranar sakamako. Mai irin wannan shi ne yake hankaxe maraya. Kuma ba ya kwaxaitarwa a bisa ciyar da miskini” (Alma’un : 1 – 3)

Uwar Muminai A’isha ta fadawa wata mata cewa, ki yawaita ambaton Allah zuciyarki za ta yi laushi.

Rarrashin mumini akan abin da ya kubce masa na duniya, saboda abin da yake sa ran samu na ladan lahira da sakamakonta. Aljannah ita ce babbar rabo, rayuwar duniya kuma ba komai ba ce face jin daxi kaxan mai ruxarwa. Allah Maxaukakin sarki ya ce, “Dukkan wata rai za ta xanxani mutuwa, ana cika muku ladanku ne

ranar alqiyama, duk wanda aka nesantar da shi daga wuta aka sa shi a Aljannah, to tabbas ya tsira. Rayuwar duniya ba komai ba ce face xan daxi kaxan mai ruxarwa”.

(Al-Imran : 185)

Allah ya ce, “ka ce, ni ina tsoron azabar wata rana mai girma in na savawa Ubangijina. Duk wanda aka kawar masa da wannan azabar a wannan ranar to (Allah) ya jiqansa. Wannan shi ne rabo mabayyani”. (Al’an’am : 15 – 16)

Allah Maxaukakin Sarki ya ce, “Lahira ita ta fi alheri kuma ita ta fi wanzuwa”. (Al-aala : 17).

Alhasan - Allah ya yarda da shi - ya ce, “Wanda duk ya san mutuwa, to masifun duniya za su yi masa sauqi”

Zuciya ba ta gyaruwa, bata rabauta, ba farin ciki, ba ta jin daxi, ba daxaxa, ba ta nutsuwa, sai da bautawa Ubangijinta da komawa gare shi.

Shaikhul Islam

Bitar Abin Da Ya Gabata

1. Bayyana alaƙar da ke tsakanin imani da kwanciyar hankali da nutsuwa?
2. Mene ne imani, faxi tasirinsa a cikin al'umma?
3. Mene abin da Imani da Allah ya qunsa yake kuma yake haifarwa?
4. Wane aiki ne ya fi falala da tsada a wurin Allah Maxaukakin Sarki?
5. Faxi abin da kake ji na fa'idon imani da Allah maxaukakin sarki a kanka, da iyalanka da al'ummarka.
6. Me Imani da Manzanni ya qunsa?
7. Mene ne ya sa son Sahabban Manzoni Allah (S.A.W) yake cikin imani da shi?
8. Siffata abin da ka sani na abubuwan ban tsoron da za su faru ranar Alqiyama a jere, tun daga qananan alamomin tashin alqiyama har zuwa shigar 'yan aljannah gidan aljannah.
9. Waxanne ne mafi mahimmancin ayyukan da suke shigar da bawa Aljannah su nesanta shi daga wuta?
10. Bayyana fa'idar imaninka da ranar alqiyama a cikin ibadarka da tsoron Allanka, da son ka ga Allah.
11. Wacce ni'ima ce ta fi girma a aljannah, kuma wacce azaba ce ta fi sauqi a wuta?